

показники навчальної успішності студентів. Високі оцінки з дисципліни отримали 28,9% студентів ЕГ (КГ – 19,8%), середні бали були в 53,1% студентів ЕГ (КГ – 41,5%), а низькі оцінки – у 18,0% ЕГ (КГ – 38,7%).

Висновки. 1. Упровадження сучасних методів навчання студентів-медиків розвиває в майбутніх лікарів компетентнісний підхід щодо діагностики та лікування, сприяє розвитку творчих здібностей студентів.

2. Діяльність викладача щодо впровадження інноваційних технологій під час вивчення студентами-медиками дисципліни "Пропедевтика педіатрії" спрямована на правильний вибір технологій навчання, на методичну допомогу з різних рівнів складності навчальних завдань для студентів; створення позитивного емоційного фону заняття.

Література

1. Максименко С.Д. Педагогіка вищої медичної освіти [текст]: підручник / С.Д. Максименко, М.М. Філоненко. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 288 с.

2. Степко М. Світові тенденції розвитку систем вищої освіти та проблеми забезпечення якості й ефективності вищої освіти в Україні / М. Степко // Вищ. шк. – 2013. – № 7. – С. 13–22.

3. Бакирова Р.Е., Нурсултанова С.Д., Муравлєва Л.Е., Тусупбекова К.Т., Турханова Ж.Ж., Аширбекова Б.Д. Инновационные технологии в обучении студентов-медиков // Современные проблемы науки и образования. – 2018. – № 3. – С. 101–108.

4. Шухтін В., Шухтіна І. Інноваційні методи викладання студентам медичних факультетів // Новій Колегіум. – 2015. – № 2. – С. 51–54.

5. Філоненко М. М. Методика викладання у вищій медичній школі на засадах компетентнісного підходу: Методичні рекомендації для викладачів та здобувачів наукового ступеню доктора філософії (PhD) ВМ(Ф)НЗ України / М. М. Філоненко. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 88 с.

6. Ільченко А.А. Характеристика педагогічних форм та методів профілактичної діяльності медичних фахівців / А. А. Ільченко // Медична освіта. – 2016. – № 1 (69). – С. 22–24.

SYLLABUS: ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

*Хаустов М. М., Гордієнко Н. О., Бачинський Р. О.,
Поручіков В. В., Колотілов О. В.*

Сьогодні вища школа висуває високі вимоги до сучасної освіти. Велике значення надається вмінню самостійно поповнювати й оновлювати свої знання, проводити дослідницьку роботу певного рівня. Разом з новою метою у вищій професійній освіті – розвитком компетенції в майбутніх фахівців – виникає необхідність вирішення конкретних завдань організації самостійної роботи студента. Для викладача вищої школи актуальним стає пошук оптимальних засобів для організації аудиторної та позааудиторної самостійної роботи.

З метою забезпечення міжнародного визнання національних освітніх програм, мобільності студентів і викладачів, підвищення якості освіти українські виші вже певною мірою залучені до єдиної європейської системи

залікового перекладу навчальних досягнень. Наступним логічним кроком є інтеграція досвіду лідерів галузі для вирішення актуальних питань вітчизняної освіти. Саме тому до розгляду ми пропонуємо силлабуси, що вже багато років мають успіх у використанні як засоби організації самостійної роботи студента.

Силлабус – це навчально-методична програма дисципліни, що включає в себе описову частину, мету й завдання, короткий зміст, теми й тривалість кожного заняття, завдання самостійної роботи, час консультацій, вимоги викладача, критерії оцінювання та список основної та додаткової літератури.

На початку навчального семестру з кожної дисципліни кафедри на сайті університету, на сторінці кафедри, розміщуються необхідні силлабуси, що знаходяться у вільному доступі для кожного студента. Уже тільки завдяки доступності оптимізується спільна діяльність викладача й студента, що підвищує рівень засвоєння курсу.

Основою складання силлабусу є державний стандарт вищої освіти, типовий навчальний план, типова навчальна програма та логічна модель освіти. Єдиної жорсткої схеми написання силлабусу не існує, і викладач має право включити в нього все те, що він вважає за потрібне, що буде корисним для засвоєння студентом дисципліни.

Силлабус складається з таких розділів:

1. Титульна сторінка. Містить назву навчального закладу, відповідну кафедру, що є розробником, назву й код дисципліни, назву спеціальності або напрямку підготовки, семестр вивчення, кількість кредитів (годин) для вивчення дисципліни, форми контролю. Джерелом переліченої інформації є навчальний план.

2. Дані про викладача. ПІБ викладача, який читає курс, вчений ступінь і звання, посада, а також місце й час проведення консультацій.

3. Контактна інформація. Час прийому студента на кафедрі та контактні телефони (службовий, домашній), електронна адреса.

4. Кількість кредитів.

5. Дата. Указується рік і семестр вивчення курсу.

6. Описова частина. Включає актуальність і призначення дисципліни: мету та завдання вивчення, систему знань, навичок та вмінь, якими повинен володіти студент після закінчення вивчення дисципліни. Мета викладання дисципліни формується відповідно до типової програми. Досягнення при вивченні даного курсу повинні бути сформульовані коротко й чітко. Завдання курсу, виходячи з мети, розробляються індивідуально для кожної спеціальності та напрямку підготовки. Обов'язковим є перелік компетенцій, що повинні бути засвоєні студентом. Для підвищення ефективності співпраці зі студентом кожен викладач складає систему вимог, правил поведінки студента на заняттях, взаємин з викладачем, з іншими студентами.

7. Навчально-тематичний план розподілу годин за видами занять, що представлений у класичній формі.

8. Методичні вказівки студенту. Цей розділ силлабусу включає список завдань для студента, перелік і зміст видів самостійної роботи, реко-

мендації щодо їх організації та виконання. Це найбільш важливий розділ силлабусу, оскільки він становить собою детальний посібник з підготовки до занять.

9. Основна та додаткова література. Основна література: оптимальна кількість джерел основної літератури - не більше 5 базових підручників. Краще, щоб ці підручники й навчальні посібники перебували в електронних бібліотеках університету. Кількість позицій додаткової літератури не обмежена, проте бажано наводити не більше, ніж 10 джерел інформації.

10. Інформація щодо оцінювання та політика виставлення балів. Розділ описує використання бально-рейтингової системи оцінювання навчальних досягнень студента. Політика виставлення оцінок повинна ґрунтуватися на принципах об'єктивності, прозорості, гнучкості й високій диференціації.

Отже, науковий підхід до організації самостійної роботи студента є запорукою успішного формування вмінь та навичок в оволодінні, вивченні, засвоєнні та систематизації набутих знань. Самостійна робота студента не є самостійною діяльністю студента з освоєння дисципліни, тому важливим є надання простору для створення викладачем особливих умов, що сприятимуть забезпеченню високого рівня успішності в процесі навчання. На нашу думку, саме силлабуси, певною мірою відповідаючи всім висвітленим вимогам, можуть стати ключем до подальшого розвитку вітчизняної освіти.

Література

1. <https://undergrad.stanford.edu>
2. <http://www.washington.edu>
3. <https://e-u.in.ua>
4. Нурманбетова Д.Н., Неф?дова Л.В. Методические рекомендации по разработке силлабусов. Издание третье, переработанное и дополненное. – Астана, ЕНУ имени Л.Н. Гумилева, 2011. – 40 с.
5. Millis, Barbara J., "Helping to Make Connections: Emphasizing the Role of the Syllabus" (1989). To Improve the Academy. 175. <http://digitalcommons.unl.edu/podimproveacad/175>

ВИКОРИСТАННЯ РОБОТИ СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ГУРТКА НА КАФЕДРІ ФІЗІОЛОГІЇ ЯК ІННОВАЦІЙНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Чернобай Л. В., Ващук М. А., Ісаєва І. М., Глоба Н. С., Кармазіна І. С.

Медична освіта у третьому тисячолітті повинна забезпечити підвищення якості охорони здоров'я, що є основою стратегічної програми роботи вищих медичних навчальних закладів. Особливе значення має вивчення фундаментальних теоретичних дисциплін, які є невід'ємною частиною не лише всього навчального процесу, але й головним фактором у підготовці необхідного багажу знань для навчання студентів з "вузьких" дисциплін клінічного профілю [1]. До таких теоретичних дисциплін належить і фізіологія, яка має виражений експериментальний медико-соціальний характер. На цей час підвищити якість засвоєння базових дисциплін можна лише шляхом введення новітніх інформаційних і технічних ресурсів, а саме –